

Тұрғындарға фармацевтикалық көмекті
ұйымдастырудың заңнамалық базасы.
Дәрілік заттар айналымы саласындағы
халықаралық сапа стандарттары.

Орындаған: Рустемов Темирхан, Модин
Гулбану

Мамандығы: “Фармация” 3001

Халықтың денсаулығын сақтау саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі принциптерін негізге ала отырып, Республика тұрғындарына дәрі-дәрмектік көмекті көрсетудің принциптеріне келесілерді жатқызуға болады:

- ❖ тұрғындарға көрсетілетін дәрі-дәрмектік түрлі меншіктегі дәріханалық ұйымдар арқылы ұйымдастырып, мемлекет тарапынан реттеу;
- ❖ дәрі-дәрмектік көмектің көрсетілу деңгейін қалалық және ауылдық тұрғындарға бірдей мөлшерде жүргізе отырып, оларға мейлінше жақындату;

- ❖ дәрі-дәрмектік көмекті қамтамасыз етуді фармацевтикалық ғылым мен тәжірибелердің бірлігі негізінде ұйымдастырып жүргізу;
- ❖ фармацевтикалық қызметтің сапасын мемлекет тарапынан қамтамасыз ету;
- ❖ тұрғындарға дәрі-дәрмектік көмек көрсетудегі мемлекеттік саясатты дәрілік заттарды, медицина бұйымдарын, медициналық техникаларды тұтынудың қысқа және ұзақ мерзімді жобалануы негізінде жүргізу.

Елімізде экономикалық қайта құрылу жылдары фармацевтикалық салада үлкен өзгерістер болды. Тұрғындарды дәрі-дәрмектермен қамтамасыз етудің Кеңестер дәуірінде қалыптасқан жүйесінің орнына фармацевтикалық нарықтық жүйе қалыптасты. Нәтижесінде ірі фармацевтикалық компаниялар, фирмалар және дәріханалық ұйымдар пайда болды. Отандық фармацевтикалық және медициналық өнеркәсіп қарқынды дамуын бастады.

**Қазақстан Республикасының дәрі-
дәрмектік саясаттың мақсаты –**
тұрғындарды қауіпсіз, тиімді және сапалы
дәрілік заттармен медицина бұйымдарымен
және медициналық техникалармен үзіліссіз,
уақытында, жоғары сапалы деңгейде
қамтамасыз ету болып табылады.

Қазақстан Республикасындағы дәрі-дәрмектік саясаттың негізгі мендеттеріне келесілер жатады:

- ❖ тұрғындардың қауіпсіз, тиімді және сапалы дәрілік заттарды тұтынуларына жағдай жасау;
- ❖ дәрілік заттар айналысы саласында, оның ішінде дәрілік заттар өндірісіне, дәріханалық ұйымдардан босатылып – өткізілуіне және тиімді пайдаланылуына мемлекет тарапынан жүйелі түрде реттеу, бақылау-қадағалау жұмыстарын күшейту;
- ❖ фармацевтикалық ғылымдарды дамыту, нәтижесінде қол жеткізілген жетістіктерді практикалық тұрғыда қолдануды жүзеге асыру;

- ❖ шет елдік дәрілік заттарға тәуелділікті азайту, отандық ғылымдардың ғылыми-зерттеу жұмыстарының негізінде дәрілік заттар өндірісін дамытудың басымдылығын қамтамасыз ету;
- ❖ елімізде стратегиялық маңызы бар дәрілік заттар өндірісін дамыту;
- ❖ отандық жаңа дәрілік заттарды, бірінші кезекте қауіпті және әлеуметтік маңызды ауру түрлерін емдеуде қолданылатын дәрілерді өндіруге қолайлы жағдайларды жасау;
- ❖ дәрілік заттардың сапасын және дәріханалық ұйым, кәсіпорындар жұмыстарын халықаралық стандарттар талаптарына сәйкестендіру шараларын жүргізу;

Тұрғындарға дәрі-дәрмектік көмек көрсету – денсаулық сақтау саласының ажырамас құрамды бөлігі болып саналады. Дәрі-дәрмектік көмек халықаралық денсаулықтарын нығайтуға, азаматтардың жұмыс істеу қабілеттіліктерін жоғарылатуға және өмір сүру ұзақтығын қамтамасыз етуге ықпалды түрде әсер етеді.

Фармацевтикалық мамандардың кәсіби деңгейлерін жоғарылату, фармацевтикалық жүйені дамыту, тұрғындарды және емдеу профилактикалық мекемелерді қажетті дәрі-дәрмектермен қамтамасыз ету мемлекет тарапынан бақыланады.

Жаңадан шығарылған дәрілік заттардың медицина саласында емдеу- профилактикалық бағытта қолдануға болатындығын анықтау екі негізгі талапқа сәйкес жүргізіледі:

1) Клиникалық, токсикологиялық және фармакологиялық зерттеулер нәтижелерінде анықталған дәрілік заттың жоғарғы дәрежедегі терапевтік әсері.

2) Дәрілік заттың құрамы, дәрілік түрі және тазалығы туралы зерттеулер нәтижелерінің жаңа дәрілік заттардың сапасына қойылатын фармакопеялық талаптарға сәйкес келуі.

Фармацевтикалық қызмет – дәрілік заттарды, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканы өндіру, дайындау, көтерме және бөлшек саудада өткізу бойынша денсаулық сақтау саласында жүзеге асырылатын қызмет.

- ❖ Тұрғындарға кепілді мөлшерде көрсетілетін ақысыз, жеңілдетілген дәрі-дәрмектік көмекті ұлғайту көзделуде.
- ❖ Елімізде дәрілік заттар өндіретін фармацевтикалық кәсіпорындар саны өсіп, дәрі-дәрмектер туралы анықтама-ақпарат және жарнама жұмыстарының жүргізілуі жақсаруда.
- ❖ Қазақстан Республикасында денсаулық сақтау ісі мен фармация саласын дамыту мемлекеттік тұрғыда халықаралық байланыстарды ескеріп, тұрғындарды қауіпсіз, тиімді, сапалы медициналық және дәрі-дәрмектік көмекпен қамтамасыз етуді үнемі жақсарту негізінде жүзеге асырылады.

Дәріханалар фармацевтикалық қызметтерінің түрлері мен жұмыс көлеміне байланысты Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2005 жылғы 26 қаңтардағы № 65 Қаулысымен бекітілген «Дәріханалардың, дәріханалық қоймалардың құрылымын және категорияларын анықтау Ережесіне» сәйкес үш категорияларға бөлінеді:

I категориялы дәріханаларға келесі дәріханалар жатқызылады:

- негізгі (өмірлік маңызды) дәрілік заттардың толық тізіміне кіретін дәрілік заттарды, есірткілік әсері бар және психотроптық заттарды, прекурсорларды қабылдауды, сақтауды және босатуды жүзеге асыратын дәріханалар;

- ❖ медициналық бұйымдарды және көзілдіріктік оптиканы қабылдауды, сақтауды, босатуды жүзеге асыратын дәріханалар;
- ❖ дәріханалық жағдайда дәрілік формаларды, оның ішінде асептикалық және стерилдік дәрілерді жасауды жүзеге асыратын дәріханалар.
- ❖ II категориялы дәріханаларға келесі дәріханалар жатады:
- ❖ негізгі (өмірлік маңызды) дәрілік заттардың толық тізімінің 70%-ан аз емес және есірткілік әсері бар және психотроптық заттарды, прекурсорларды қабылдауды, сақтауды, босатуды жүзеге асыратын дәріханалар;
- ❖ медициналық бұйымдарды және көзілдіріктік оптиканы қабылдауды, сақтауды, босатуды жүзеге асыратын дәріханалар.

I және II категориялы дәріханалар өздерінің фармацевтикалық қызметтерін атқаруда келесі бөлімдерін ұйымдастырады:

I категориялы дәріханаларда:

- ❖ дәрілік заттардың қоры бөлімі;
- ❖ рецептуралық - өндіріс бөлімі;
- ❖ дайын дәрілік заттарды босату бөлімі;
- ❖ дәрігерлердің рецептінсіз дәрілік заттарды босату бөлімі;
- ❖ көзілдіріктік оптика бөлімі;

II категориялы дәріханаларда:

- ❖ дәрілік заттардың қоры бөлімі;
- ❖ дайын дәрілік заттарды, оның ішінде дәрігердің рецептерінсіз дайын дәрілік заттарды босату бөлімі;
- ❖ көзілдіріктік оптика бөлімі.

III категориялы дәріханаларға
фармацевтикалық қызметті лицензиялауға
қойылатын квалификациялық талаптарға сәйкес
келетін қалған барлық дәріханалар жатады.

Әдебиет:

Управление и экономика фармации: учебник / под ред. В.Л. Багировой. – М., 2008.

Организация и экономика фармации: учебник / под ред. И.В. Косовой. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Академия 2004. – 400 с.

Максимкина Е.А. Стандартизация и обеспечение качества лекарственных средств: учебное пособие. – М., 2008.

Криков В.И. Организация и экономика фармации: учеб. для фармац. ин-тов и фармац. фак. Мед.ин-тов. – М., 1991.

Умурзахова Г.Ж. Правила обслуживания потребителей фармацевтических услуг и критерии их оценки. Планирование дополнительной сезонной потребности в фармацевтических кадрах методические рекомендации. – Шымкент: Б. и., 2011.

Назарларыңызға рахмет!